

Максименко А.М.

студентка,

*Національний педагогічний університет
імені М.П. Драгоманова*

ОСОБЛИВОСТІ СТВОРЕННЯ СУЧАСНОЇ АБСТРАКТНОЇ ІНТЕР'ЄРНОЇ КАРТИНИ З ВИКОРИСТАННЯМ АЛЬТЕРНАТИВНИХ ТЕХНІК ЖИВОПИСУ

Термін «інтер'єрна картина» з'явився зовсім недавно. Абстрактне мистецтво з'явилося ще в 1910 році і досі залишається актуальним.

Практичне значення цього дослідження полягає у розвитку творчості читачів, їх ознайомленні з сучасними тенденціями та техніками інтер'єрного живопису. Ознайомлення з різноманітними, альтернативними техніками створення живопису, які подані у цій статті, дають можливість збагатити не тільки творчість студентів вищих навчальних закладів, а й людей різного віку та фаху. У цій роботі я простежила за розвитком абстрактного мистецтва, з'ясувала чому абстракція – інтелектуальне мистецтво. Саме ця проблема не була предметом окремого дослідження і залишається актуальною і досі.

Метою статті є дослідження абстракції як важливого напрямку сучасного мистецтва – абстракції різноманітних технік її створення, а також її використання в сучасному інтер'єрі.

До сучасного живопису фахівці відносять усі полотна, створені в період з 1970 року до наших часів. Саме в цей час мистецтво здійснило перехід від модернізму до постмодернізму. Також сучасним картинам притаманна велика соціальна орієнтованість. Як стверджує Анна Володимиська [3] у своїй праці, на рубежі 70-х років ХХ століття автори знаходилися в пошуку нових тем, а також засобів і технік для їх відображення. При цьому вони відштовхувалися від прийомів, які активно використовуються в модернізмі, і шукали кардинально інші техніки. Це призвело до появи нових, альтернативних технік створення живопису.

Намалювати з натури або з використанням референсів предмет чи об'єкт простіше, ніж створити цікаву абстрактну складну композицію. Кожен, хто хоч трохи навчався образотворчому мистецтву, знає, що для побудови навіть простих натюрмортів потрібно багато сил і часу: простежити перспективні скорочення, побудувати предмети наскрізь, розподілити тони та кольори, показати об'єм і простір, урізноманітнити штрихування малюнку.

Компонування важливіше за всі інші умови зображення. Ще важливіше за компонування – композиція, тобто спочатку задумана, розрахована рівновага і поєднання плям, силуетів, тонів і кольорів, деталей, напрямків і фактур. Не предметів чи об'єктів, які візуальної сутності. Абстрактне мистецтво займається саме цим – розташуванням частин зображення у форматі, не предметні на відомі форми та силуети.

В абстракції основні закони образотворчого мистецтва зберігаються. Принципи відображення простору за допомогою кольору, тону, перспективи, статичності та динаміки, рівноваги, закону цілісності та неподільності, закону підпорядкування головному та другорядному (правило композиційного центру), ритму і метру, акценту, контрасту та інші в абстрактній картині працюють не менш яскраво та сильно. А свобода від образотворчості лише виявляє та підкреслює осмислену структуру абстрактної картини.

У абстракції є діалог між двома протилежними сторонами картини – ми перемикаємо увагу від лівої сторони до правої, щоразу помічаючи дедалі більше деталей і нюансів. Дивитися на роботи відомих абстракціоністів можна довго, знаходячи нові «зачіпки» і експресивні за формою та кольором плями. Художники створювали їх спеціально, припускаючи, як саме глядач розглядатиме картину, і простежуючи наперед шлях погляду на зображення. Блукати цим художнім лабіринтом цікаво. У традиційному пейзажі такого нема. Достатньо кинути загальний погляд на дерево та дах будинку і все одразу зрозуміло. Повертатися поглядом до деталей етюдів не хочеться – око шукає чогось цікавішого та різноманітнішого. Виходить, річ не в самому зображенні, не у відомих реалістичних формах, а в тому, як це побудовано, в законах і правилах творення картини.

Художники абстракціоністи намагалися проникнути у глибинну сутність речей, яка була прихована від людського ока [2]. Як зазначає О.Л. Шевнюк у своїй роботі, використовуючи різноманітні художні засоби (лінія, пляма, фактура, контраст, нюанс тощо) в абстрактних картинах художники осмислюють енергетичні можливості матерії, прагнучи відкрити духовну реальність, що лежить за межами чуттєвого сприйняття дійсності [2].

Існує багато революційних технік живопису, які підштовхували до авангардних ідей та експериментів у образотворчому мистецтві. Маючи потребу відірватися від традиційного розуміння ролі мистецтва, відтворення реальності до максимально можливої подібності, художники ХХ-го століття охоче прийняли нові експерименти, які передбачали використання тіла художника, знайдених предметів, промислових інструментів.

Мексиканський художник Девід Альфаро Сікейрос був одним із перших авторів, хто публічно відмовився від пензля, назвавши його інструментом із волосся та дерева в епоху сталі. Бажаючи далі дослідити межі техніки живопису, художник заснував радикальну експериментальну майстерню в Нью-Йорку в 1936 році. У такому місці зустрічалися найвідоміші художники в історії мистецтва, такі як Джексон Поллок, щоби поливати, аерографувати, зчищати, розбризкувати фарби та додавати промислові матеріали в свою практику [1]. Деякі з технік живопису, які привернули увагу світу, перераховані нижче, є продуктами багатой історії картин, а деякі є справжніми свідченнями сучасного глобалізованого, цифрового й ізольованого світу, яким ми зараз переживаємо.

Джексона Поллока вважають найвідомішим художником, який створював свої абстрактні твори, капаючи фарби на плоске полотно. Багато хто до нього також експериментував з цими незвичайними техніками живопису. Японські дзен-буддійські художники досліджували розбризування чорнила ще в XV столітті. Тісно пов'язані з ідеями філософії екзистенціалізму, його картини відображували сутність життя не тільки завдяки його вибухонебезпечності, але й випадковим подіям і включенням численних реальних знайдених предметів, таких як металеві прутки, кухонні інструменти, рушники, палиці та навіть цигарки художника.

Подібно до інших технік малювання, які передбачають використання фарб або будь-якого іншого рідкого середовища, техніка заливки заснована на експериментах з матеріалами та кольорами. Ця техніка передбачає наливання фарби безпосередньо на полотно і нанесення різних кольорів один на одного, щоби створити несподівані візерунки. Хоча витоки цього методу сягають експериментів Девіда Альфаро, він став популярним серед абстрактного експресіонізму. Відомі автори, такі як художники Джексон Поллок, Морріс Луїс і Хелен Франкенталер, використовували його для створення плавних, найчастіше абстрактних картин і композицій [3].

Німецький художник Герхард Ріхтер часто використовував техніку скрапування фарби. У фільмі Корінни Белз було описано роботу художника, в різних техніках живопису, таких як перетягування, розмазування та зішкрібання шарів мокрої фарби, під час яких видно сліди рухів автора.

У методі натільного друку художники використовують фігуру людини як штамп, створюючи відбиток або зліпок тіла. Процес лиття тіла – це багатовікова техніка, яка використовувалася для виготовлення посмертних масок. У 1960-х роках вона вийшла на арену візуального мистецтва як суперечлива техніка живопису. У його роботі були

присутні оголені моделі, яких художник називав людськими пензликами. Використовуючи знаменитий синій пігмент International Klein Blue, він зі своїми моделями створював відбитки тіл на гігантських аркушах паперу. Ці перформанси багато хто вважає обурливо сексистськими.

На відміну від інших художніх методів, метод імпастро створює не тільки тривимірність і високу фактурність поверхні картини, але й додає у твір високий елемент драматизму та експресії. Різні шари створюють відчуття глибини і дозволяють певну гру зі світлом, недоступну в інших техніках малювання. Таким чином, кінцевий результат часто існує на арені між живописом і скульптурою, де картина в деяких випадках розглядається як об'єкт, а не як пофарбована поверхня.

Використання реальних предметів у техніці живопису характеризувало роботу американського художника Роберта Раушенберга. Найбільш відомий своїми «Комбінами», терміном, придуманим для опису поєднання живопису та скульптури, він використовував елементи абстрактного експресіонізму та асамбляжу [1].

Відома як інструмент для ретушування фотографій техніка аерографії. Використовуючи стиснене повітря для розпилення фарби на поверхню, аерограф створює плавні градації кольору і тону, які нагадують фотографії. У своєму інтерв'ю Artforum 1970-х років Чак Клоуз звертався до різних пристроїв, таких як бритвені леза, електродрилі та аерографи. Існують також інші види техніки, створені спеціально для абстракції. Серед них – живопис алкогольними чорнилами, флюїд-арт, картини з використанням епоксидної смоли, ебру, картини з поталлю.

Отже, щоб створити інтер'єрну абстракцію потрібні фарби, знання і бажання. Існує безліч способів нанесення фарб на полотно, такими способами можна створити щось унікальне. Все що є у будинку може стати у пригоді. Нинішнє сучасне мистецтво лише підкреслює цю ідею та ще більше розширює концепцію, що не потрібно тримати пензлик, щоб створити картину. Потрібно вміти побачити світ абстрактно, дати можливість вийти у вільний простір ліній і кольорів, втекти від банальної ілюзорності світу.

Список використаних джерел:

1. Извеснейшие абстрактные картины: веб-сайт. URL: <https://artrue.ru/style/abstract/izvestnejshie-abstraktnye-kartiny.html> (дата звернення: 19.11.2021).
2. Шевнюк О.Л. Історія мистецтв : навчальний посібник. Київ : Освіта України, 2015. 452 с.
3. Анна Володимирська Мистецтво розуміти мистецтво. Київ : Перун, 2017. 404 с.